

Κεφάλαιο 1. §§ 17-22

Οι στρατηγικές - πολιτικές (διπλωματικές) αρετές του Αγησιλάου (3 διδακτικές ώρες)

Ενδεικτικοί διδακτικοί στόχοι

1. Να επισημάνουν οι μαθητές τις στρατηγικές και πολιτικές ικανότητες του Αγησιλάου.
2. Να γνωρίσουν την έννοια της φιλανθρωπίας με τη σημασία που είχε την εποχή του 4ου π. Χ. αιώνα και να την εκτιμήσουν ως αξία εκείνης της εποχής.
3. Να δουν τον πόλεμο ως αφορμή εύκολου και γρήγορου πλουτισμού για τους ισχυρούς, τους νικητές και να συναισθανθούν το δράμα του άμαχου πληθυσμού σε μια πολεμική σύγκρουση.
4. Να αντιπαρατεθούν με τη «νόμιμη» ανατροπή των αξιών, σε περίοδο που ισχύει το «δίκαιο» του πολέμου. Να γνωρίσουν δηλ. το θεμιτό και το «δίκαιο» σε περίοδο πολέμου.

1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις

Ανοικτού τύπου

A. Σύντομης απάντησης

§§ 17-19

1. Σε ποια σημεία απέδειξε ο Αγησίλαος ότι ήταν ανώτερος από τον αντίπαλό του αφότου άρχισε ο πόλεμος;
2. Με ποιο τρόπο βοήθησε ο Αγησίλαος τους φίλους του να αποκτήσουν πολλά πλούτη;
3. Να αναφέρετε ονομαστικά τις αρετές του Αγησιλάου που επισημαίνει ο Ξενοφώντας σ' αυτό το απόσπασμα³³.
4. Ποια ήταν η δουλειά του «λαφυροπώλη»;
5. Να γράψετε με ποιο τρόπο ήλεγχε ο Αγησίλαος την αγοραπωλησία και τη διακίνηση των λαφύρων.
6. Ποια πηγή πληροφοριών διέθετε ο Αγησίλαος για τον εντοπισμό των λαφύρων;

³³ Νους: σύνεσις, πρόνοια, φρόνησις, γνώμη

§§ 20 - 22

7. Να γράψετε πως εξασφάλιζε ο Αγησίλαος τα απαραίτητα εφόδια για το στρατό του κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεών του σε εχθρική χώρα.
8. Να αναφέρετε ποιες επισημάνσεις κάνει ο συγγραφέας για τη συμπεριφορά του Αγησιλάου απέναντι στους κατοίκους των περιοχών που κατακτούσε. (§ 20).
9. Ποια ήταν η εντολή του Αγησιλάου προς τους στρατιώτες του για τη μεταχείριση των αιχμαλώτων; (§ 21)
10. Γιατί οι δουλέμποροι εγκατέλειπαν στην τύχη τους τα μικρά παιδιά και τους ηλικιωμένους αιχμαλώτους, όταν άλλαζαν στρατόπεδο; (§ 21)
11. Ποιες αλλαγές επέβαλλε ο Αγησίλαος στις σχέσεις μεταξύ πολιτών και αρχόντων στις πόλεις που κατελάμβανε;

B. Ελεύθερης ανάπτυξης

§§ 17 - 19

1. τὸ ἐξαπατᾶν ὄσιόν τε καὶ δίκαιον ἐξ ἐκείνου ἐγένετο: Να εξηγήσετε σε ποιες «απάτες» αναφέρεται ο συγγραφέας και γιατί τις χαρακτηρίζει «όσιες» και «δίκαιες» (σύμφωνες με την ευσέβεια και τη νομιμότητα).
2. α. Να αναφέρετε τα κίνητρα και τους σκοπούς του Αγησιλάου που απετέλεσαν το ηθικό στήριγμα για τις στρατιωτικές του επιχειρήσεις.
β. Μπορούν κατά τη γνώμη σας αυτά τα ηθικά στηρίγματα να δικαιολογήσουν πολεμικές πράξεις, όπως αυτές που αναφέρει ο Ξενοφώντας; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
3. Να αναλύσετε τις στρατηγικές ικανότητες και τις πολιτικές αρετές του Αγησιλάου τις οποίες εξαίρει ο συγγραφέας σ' αυτό το απόσπασμα.
4. Ποια σκοπιμότητα εξυπηρετούσαν οι διευκολύνσεις που παρείχε ο Αγησίλαος στους φίλους του στην εκμετάλλευση των λαφύρων; Να εξηγήσετε με ποιο τρόπο συνέβαινε αυτό και ποια πλεονεκτήματα εξασφάλιζε ο ίδιος για τις στρατιωτικές του επιχειρήσεις. (Η λαφυραγωγία ως κίνητρο πολέμου και ως μέσο εξασφάλισης αφοσιωμένων φίλων).

5. Να επισημάνετε στο κείμενο και να περιγράψετε τις πράξεις που, ενώ χαρακτηρίζονται παράνομες σε καιρό ειρήνης, θεωρούνται «νόμιμες» σύμφωνα με το δίκαιο του πολέμου.

§§ 20 – 22 [Πραότητα – Φιλανθρωπία]

6. Να αναφέρετε ποιος ήταν ο αντικειμενικός σκοπός των επιχειρήσεων του Αγησιλάου στη Μ. Ασία και να γράψετε αν συμβιβαζόταν με τα φιλόφρονα αισθήματα που έδειχνε απέναντι στον εγχώριο πληθυσμό.
7. Ποια σκοπιμότητα εξυπηρετούσε ο ήπιος τρόπος με τον οποίο αντιμετώπιζε ο Αγησίλαος τους αιχμαλώτους αλλά και τον πληθυσμό των κατακτημένων περιοχών;
8. Να αναπτύξετε την έννοια της φιλανθρωπίας, όπως την ορίζει ο Ξενοφώντας σ' αυτή την ενότητα με το παράδειγμα του Αγησιλάου.
9. Ποια γεγονότα παραθέτει ο συγγραφέας για να τονίσει τα φιλόφρονα αισθήματα του Αγησιλάου;
10. Σε ποιες εντολές ή ενέργειες του Αγησιλάου μπορείτε να διακρίνετε την προνοητικότητά του για τους στρατιώτες του αλλά και γενικότερα για την επιτυχία της εκστρατείας;
11. Να περιγράψετε τις υλικές καταστροφές που προκαλούσαν στον άμαχο πληθυσμό στρατιωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτές του Αγησιλάου και του Τισσαφέρνη.
12. Να αξιολογήσετε τις μέχρι τώρα επιχειρήσεις και την τακτική που ακολούθησε ο Αγησίλαος απέναντι σε εχθρούς και φίλους για την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων της εκστρατείας του στη Μ. Ασία. Να τον χαρακτηρίσετε σύμφωνα με την εκτίμησή σας.

Ερωτήσεις κλειστού τύπου ή συνδυασμός ανοικτού και κλειστού τύπου

§§ 17-19

1. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο ποιες από τις ακόλουθες προτάσεις δηλώνουν τον τρόπο με τον οποίο ευνοήθηκαν οι φίλοι του Αγησιλάου, ώστε να κερδίσουν πολλά χρήματα.
- Τὸ ἔξαπατᾶν ὄσιον καὶ δίκαιον ἐκ τοῦ πολέμου ἐγένετο.*
- Οἱ φίλοι αὐτοῦ ... πάντες παμπληθῆ χρήματα ἔλαβον.*
- Ἀντίπροικα τὰ πάντα ἐπωλεῖτο.*
- Ἀγησίλαος εἶπεν ὅτι καταβήσοιτο ἐπὶ θάλατταν ἐν τάχει.*

- Πολλά χρήματα είλημμένα ἦσαν.
- Ἀγησίλαος παῖδα απέδειξε τὸν Τισσαφέρην τῇ ἀπάτῃ.
- Τοῖς μὲν φίλοις προεῖπεν ὠνεῖσθαι..., τοὺς δὲ λαφυροπώλας ἐκέλευσε προῖεσθαι τὰ χρήματα.

2. Να συνδέσετε τα αποσπάσματα του κειμένου που βρίσκονται στην Α στήλη του πίνακα με την ερμηνεία που τους αντιστοιχεί στη Β στήλη γράφοντας το γράμμα κάθε αποσπάσματος στο αντίστοιχο τετράγωνο της Β στήλης. Μια από τις ερμηνείες της Β στήλης περισεύει.

A	B
<p>α. Γιγνώσκων δ' ὅτι ἡ μὲν πορθουμένη και ἐρημουμένη χώρα οὐκ ἂν δύνατο πολὺν χρόνον στρατεύματα τρέφειν... ἐπεμέλετο οὐ μόνον βία χειροῦσθαι τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ και τοῦ πραότητι προσάγεσθαι. ... ▶</p> <p>β. ...εἰ αἴσθοιτο καταλελειμμένα παιδάρια μικρὰ ἐμπόρων... ▶</p> <p>γ. Τοῖς δ' αὖ διὰ γῆρας καταλειπομένοις αἰχμαλώτοις ..., ὡς μήτε ὑπὸ κυνῶν μήθ' ὑπὸ λύκων διαφθείροντο. ▶</p> <p>δ. οὐ μόνον οἱ πυνθανόμενοι ταῦτα ἀλλὰ και αὐτοὶ οἱ ἀλίσκομενοι εὐμενεῖς αὐτῶ ἐγίγνοντο ▶</p> <p>ε. Ὅσας δὲ πόλεις προσαγάγοιτο, ἀφαιρῶν αὐτῶν ὅσα δοῦλοι δεσπότης ὑπηρετοῦσι προσέταττεν ὅσα ἐλεύθεροι ἄρχουσι πείθονται. ... ▶</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφει την τύχη των αιχμαλώτων που λόγω ηλικίας είχαν πολύ μικρή αξία στα σκλαβοπάζαρα. • Τεκμηριώνει την επιτυχία της «φιλόανθρωπης» πολιτικής του Αγησιλάου. • Περιγράφει την αντίθεση του ελληνικού τρόπου διακυβέρνησης προς τη δεσποτική επιβολή των Περσών ηγεμόνων • Φανερώνει τα αποτελέσματα της προπαγάνδας του Αγησιλάου κατά των Περσών. • Αιτιολογεί τη μέριμνα που έδειχνε ο Αγησίλαος για τις πόλεις που καταλάμβανε.

3. Α. τῆ φιλανθρωπία ὑπὸ χεῖρα ἐποιεῖτο: Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο τις προτάσεις που αποδίδουν πράξεις του Αγησιλάου οι οποίες εκτιμώνται από τον Ξενοφώντα ως πράξεις φιλανθρωπίας...

Ὁ Αγησίλαος:

- ἐπεμέλετο τοῦ βία χειροῦσθαι τοὺς ἐναντίους.
- προσέταττεν ἐπιμελεῖσθαι τῶν διὰ γῆρας καταλειπομένων αἰχμαλώτων.
- προηγόρευε τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀλισκομένους ὡς ἀδίκους τιμωρεῖσθαι.
- μικρὰ παιδάρια ἐπώλει διὰ τὸ νομίζειν μὴ δύνασθαι ἄν φέρειν αὐτὰ καὶ τρέφειν.
- ὀπόσας πόλεις προσαγάγοιτο προσέταττεν ὅσα ἐλεύθεροι ἄρχουσι πείθονται.
- προηγόρευε τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀλισκομένους ὡς ἀνθρώπους ὄντας φυλάττειν.

Β. Γιατί, κατά την εκτίμησή σας, ο Ξενοφώντας συγκαταλέγει τη φιλανθρωπία στις αρετές του Αγησιλάου;

4. Α. Για ποιο λόγο ο Αγησίλαος έδωσε την ευκαιρία εύκολου και γρήγορου πλουτισμού στους φίλους του με την αγοραπωλησία των λαφύρων; Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο τη σωστή απάντηση³⁴.

- Για τις προμήθειες που έπαιρνε από τα κέρδη των φίλων του.
- Για να τους δώσει κίνητρα για πόλεμο.
- Για να ενισχύσει γενικά τα οικονομικά της Σπάρτης.
- Για να προσελκύσει Πέρσες μισθοφόρους στο στρατό του.
- Για να καλύψει τις ανάγκες επισιτισμού του στρατού του.

Β. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

---

³⁴ Βλέπε και σχόλια βιβλίου σ. 157.

2. Γραμματικές ασκήσεις

1. Να ξαναγράψετε τις προτάσεις μεταφέροντας όλες τις κλιτές λέξεις από τον ενικό στον πληθυντικό και αντιστρόφως. Οι κλιτές λέξεις που υπογραμμίζονται να παραμείνουν στον ίδιο αριθμό.
  - α. (οὔτος) εἶπεν ὅτι καταβήσοιτο ἐπὶ θάλατταν ἐν τάχει τὸ στρατεύμα κατάγων
  - β. Καὶ πολλάκις προηγόρευε τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀλισκομένους μὴ ὡς ἀδίκους τιμωρεῖσθαι, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους ὄντας φυλάττειν.
  - γ. Ὡστε οὐ μόνον οἱ πυνθανόμενοι ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλισκόμενοι εὐμενεῖς αὐτῷ ἐγίνοντο.
2. ἐδόκει, διαπράξασθαι, ἐξαπατᾶν, ἐγένετο, ἀπέδειξε, εἰληφθαι³⁵, εἰπὼν, καταβήσοιτο, γραφομένους, βλάψαντες, ἐθέλοιεν. Να γράψετε τα ρήματα και τους ρηματικούς τύπους του κειμένου στην κατάλληλη θέση του πίνακα ανάλογα με το χρόνο, την ἐγκλιση ή τον ονοματικό τύπο στον οποίο ανήκουν.

	οριστική	ευκτική	παρθέμφατο	μετοχή
ενεστώτας				
παρατατικό				
μέλλοντας				
αόριστος Α				
αόριστος Β				
παρακείμενο				

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο της λέξης στην παρένθεση.
  - α. Ἀγησίλαος _____ (προαγορεύω: μετοχή ενεστώτα) τοῖς _____ (στρατιώτης) ἔλεγεν: "Μὴ _____ (τιμωροῦμαι: προστακτική) τοὺς ἀλισκομένους ὡς _____ (ἀδικος), ἀλλὰ _____ (φυλάττω: προστακτική) αὐτοὺς ὡς _____ (ἄνθρωπος) ὄντας.

³⁵ Για τους αρχικούς χρόνους του λαμβάνω βλέπε Γ. Α. Ε. σ. 303 και § 272, 6 σ. 161.

β. Οἱ _____ (ἔμπορος) πολλάκις μικρὰ _____ (παιδάριον) _____ (καταλείπω: παρατατικός), ἐπεὶ _____ (νομίζω: παρατατικός) ὅτι οὐκ ἂν δύναιντο _____ (φέρω: απαρέμφατο) αὐτὰ καὶ τρέφειν.

γ. Πολλοὶ αἰχμάλωτοι διὰ γῆρας _____ (καταλείπομαι: μετοχή ενεστώτα) ὑπὸ κυνῶν καὶ _____ (λύκος) _____ (διαφθείρομαι: παρατατικός).

4. Με τη βοήθεια της Γραμματικής σας (§§ 193-194, σσ. 120-121, §§ 196-197, σσ. 123-125 και § 203, σσ. 126-127) να γράψετε τα επίθετα στους άλλους βαθμούς και τα αντίστοιχά τους επιρρήματα στους τρεις βαθμούς.

	θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
επίθ.	πολύν		
επίρρ.			
επίθ.	ἀδίκους		
επίρρ.			
επίθ.	εὐμενεῖς		
επίρρ.			
επίθ.		ἐνδοξότεροι	
επίρρ.			

5. Α. ἐθέλοιεν, μεταστρατοπεδεύοιτο: Να σχηματίσετε τον ίδιο τύπο των ρημάτων στην υποτακτική ενεστώτα και αορίστου και στην ευκτική μέλλοντα και αορίστου.

	υποτακτική	ευκτική
ενεστώτας		ἐθέλοιεν ³⁶
μέλλοντας	----	
αόριστος		

	υποτακτική	ευκτική
ενεστώτας		μεταστρατοπεδεύοιτο
μέλλοντας	----	
αόριστος		

- Β. Να γράψετε ποιες διαφορές παρατηρεῖτε ανάμεσα στο θέμα και στις καταλήξεις των τύπων του ενεστώτα και των άλλων δύο χρόνων.

³⁶ Για το θέμα και τους αρχικούς χρόνους του ρήματος ἐθέλω, βλέπε Γ. Α. Ε. σ. 298.

3. Συντακτικές ασκήσεις

1. Να ξαναγράψετε τις ακόλουθες προτάσεις τοποθετώντας τους συντακτικούς όρους με τη σειρά Υ-P-K ή Α-Ε. Υ (υποκείμενο με τυχόν προσδιορισμούς του) - Ρ (ρήμα) - Κ ή Α (κατηγορούμενο ή αντικείμενο με τυχόν προσδιορισμούς τους) - Ε (επιρρηματικοί προσδιορισμοί)³⁷.

α. *Τὸ ἐξαπατᾶν ὄσιόν τε καὶ δίκαιον ἐξ ἐκείνου (τοῦ πολέμου) ἐγένετο.*

β. *Οἱ φίλοι αὐτοῦ πάντες παμπληθῆ χρήματα ἔλαβον.*

γ. *Διὰ ... ταῦτα (Ἀγησίλαος) εὐθὺς πολλοὺς ἐραστὰς τῆς αὐτοῦ φιλίας ἐποίησατο.*

2. Να συνδέσετε τις λέξεις της Α στήλης (κεφ. 1, §§ 17-19) με τη συντακτική θέση που τους αντιστοιχεί στη Β στήλη και να συμπληρώσετε τα κενά στην ίδια στήλη, ώστε η συντακτική τους αναγνώριση να είναι πλήρης. Ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
πολλά: ▶	αντικείμεν. στο _____
ἀντίπροικα: ▶	υποκείμεν. στο _____
τὰ πάντα: ▶	κατηγρ. προσδ, στο _____
τοὺς	επιθετ. προσδ. στο _____
λαφυροπώλας: ▶	υποκείμενο στο _____
πάντες: ▶	επιρρηματικό κατηγορούμενο στο _____ που δηλώνει _____
ἐραστάς: ▶	αντικείμενο στο _____
τὸ στράτευμα: ▶	κατηγορούμενο. αντικειμένου στο _____

3. ... ὡς ... μὴθ' ὑπὸ λύκων (οἱ αἰχμάλωτοι) διαφθείροντο.: Με τη βοήθεια του Συντακτικού σας, § 69, σσ. 66-67, να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη της πρότασης σε ενεργητική.

³⁷ Για τη σειρά των συντακτικών όρων στις προτάσεις κρίσεως βλέπε Σ. Α. Ε. § 185, σ. 169.

4. Α. Αφού ελέγξετε τη σύνταξη των ακόλουθων προτάσεων στο κείμενο, (κεφ. 1, §§ 20-22), να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο το συντακτικό τους είδος.

α. <i>ὅποτε μεταστρατοπεδεύοιτο</i>	☐ χρονική ☐ αιτιολογική ☐ τελική ☐ συμπερασματική
-------------------------------------	--

β. <i>ὅπως συγκομίζοιντό ποι</i>	☐ αναφορική παραβολική ☐ τελική ☐ αποτελεσματική ☐ αιτιολογική
----------------------------------	---

γ. <i>εἰ αἴσθοιτο καταλειμμένα παιδάκια μικρὰ ἐμπόρων</i>	☐ αιτιολογική ☐ αναφορική τελική ☐ υποθετική ☐ παραχωρητική
---	--

B. Να αποδώσετε τις προτάσεις αυτές στη νέα ελληνική.

5. Να συνδέσετε τις λέξεις της Α στήλης που έχουν θέση επιρρηματικού προσδιορισμού στο κείμενο με την επιρρηματική σημασία της Β στήλης που τους αντιστοιχεί. Δυο στοιχεία της Β στήλης περισσεύουν.

A	επιρρ. προσδιορισμός	B	εκφράζει:
	<i>βία</i> ▶		σκοπό
	<i>πολλάκις</i> ▶		αιτία
	<i>διὰ γῆρας</i> ▶		μέσο
	<i>πραότητι</i> ▶		τρόπο
	<i>τῇ φιλανθρωπίᾳ</i> ▶		χρόνο
			ποσό

4. Λεξιλογικές - σημασιολογικές ασκήσεις

1. δόγμα, πωλητής, υπόληψη, αλώνισμα, ξεπούλημα, αβλαβής, άλωση, βλάβη, απροσδόκητος, λαβή, αναλώσιμος, δοκάρι, ξέπλυμα, βλέμμα:

Από τις λέξεις που δίνονται να γράψετε στον ακόλουθο πίνακα:

- α. στη Β στήλη τις απλές παράγωγες από τα ρήματα της Α στήλης και
β. στη Γ στήλη τις σύνθετες με β' συνθετικό παράγωγο των ίδιων ρημάτων.

Τέσσερις από τις λέξεις που δίνονται δεν έχουν ετυμολογική συγγένεια με τα ρήματα της Α στήλης.

ρήματα	παράγωγα	παράγωγα σε σύνθεση
έλαβον		
έπωλείτο		
έδόκει		
άλίσκοιντο		
βλάψαντες		

2. ύφηγεῖσθαι (<ύφηγοῦμαι):

A. Να γράψετε στον ακόλουθο πίνακα από ποιες λέξεις σχηματίζεται το ρήμα της αρχαίας ελληνικής,

B. Να συνθέσετε το ίδιο ρήμα της αρχαίας με τις προθέσεις που δίνονται στην Α στήλη και από το σύνθετο ρήμα που θα σχηματίσετε να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό εύχρηστο στη νέα ελληνική.

συνθετικά		σύνθετο ρήμα	παράγωγο της ν.ε.
	=	ύφηγοῦμαι	υφηγεσία
εἰς +	=		
ἀπό +	=		
ἐξ +	=		
διά +	=		

3. Να συμπληρώσετε τη Β στήλη του παρακάτω πίνακα με παράγωγα ουσιαστικά της προηγούμενης άσκησης (2), τα οποία είναι συνώνυμα των λέξεων της Α στήλης.

A	B
εξιστόρηση	
πρόταση, συμβουλή, ανακοίνωση	
διευκρίνιση, διασάφηση	

4. Α. Να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί γράφοντας στη Β στήλη τα αντίθετα των λέξεων της Α στήλης στην αρχαία ελληνική³⁸.

	A	B
α.	πολύς:	
β.	ἀέναιος:	
γ.	πραότης:	
δ.	ἄδικος:	
ε.	γῆρας:	
στ.	εὐμενής:	
ζ.	δοῦλος:	

- Β. Να σχηματίσετε από μια σύντομη πρόταση στη νέα ελληνική με τις λέξεις ἀέναιος και ευμενής.

5. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο τις λέξεις που παράγονται από τα ρήματα³⁹.

α. σπείρω (> σπειρομένη)		β. πείθονται	
☐ σπαρτά	☐ σπύρο	☐ πόθος	☐ πεποίθηση
☐ σπείρα	☐ σπέρμα	☐ πείσμα	☐ πεθερός
☐ σποραδικός	☐ σπάργανα	☐ πειρασμός	☐ πειθώ
☐ σπαρακτικός	☐ σπορά	☐ πίστη	☐ ποσότητα
☐ σπαρταριστός		☐ πεπερασμένος	

³⁸ ἀέναιος # βραχύς - ἐφήμερος, πραότης # βία.

³⁹ α. σπαρτά, σποραδικός, σπέρμα, σπορά. β. πείσμα, πίστη, πεποίθηση, πειθώ.

5. Ασκήσεις για το σπίτι

1. Ο Ξενοφών υποστηρίζει (§18) ότι οι φίλοι του Αγησιλάου κέρδισαν πολλά χρήματα με την αγοραπωλησία των λαφύρων χωρίς να προκαταβάλουν φόρο και χωρίς να ζημιώσουν το δημόσιο (τη Σπάρτη). Αφού περιγράψετε τον τρόπο με τον οποίο γινόταν η διαχείριση και η αγοραπωλησία των λαφύρων κατά τη διάρκεια της εκστρατείας, να εξηγήσετε, ποιες ευκαιρίες έδωσε στους φίλους του ο Αγησίλαος για να αποκομίσουν μεγάλα κέρδη και αν θα μπορούσε να κατηγορηθεί ότι με τις αποφάσεις του ζημίωσε το δημόσιο (τη Σπάρτη).

2. Να γράψετε τις ακόλουθες δευτερεύουσες προτάσεις των §§ 17-22 στο τετράδιό σας κατατάσσοντάς τις σε δυο ομάδες, ονομαστικές και επιρρηματικές. Να σημειώσετε δίπλα σε καθεμιά το συντακτικό είδος και τη συντακτική τους θέση ή την επιρρηματική τους σημασία

- α. *ὅτι παῖδα ἀπέδειξε τὸν Τισσαφέρην τῇ ἀπάτῃ*
- β. *ἐπεὶ πόλεμος προερρήθη*
- γ. *ἐπεὶ γὰρ ... ἀντίπρῳκα τὰ πάντα ἐπωλεῖτο*
- δ. *ὅτι καταβήσοιτο ἐπὶ θάλατταν ἐν τάχει τὸ στράτευμα κατάγειν*
- ε. *ὁπότε αὐτόμολοι... χρήματα ἐθέλοιεν ὑψηγεῖσθαι*
- στ. *ὡς διὰ τῶν φίλων ἀλίσκοιτο*
- ζ. *ὅπως ἅμα μὲν χρηματίζονται*
- η. *(ὅπως) ἅμα δὲ ἐνδοξότεροι γίνονται*
- θ. *ὅτι ἢ ... χώρα οὐκ ἂν δύναιτο πολὺν χρόνον στράτευμα φέρειν*
- ι. *ὅσα ἐλεύθεροι ἄρχουσι πείθονται*

3. Στις §§ 20-22 διακρίνονται με σαφήνεια στοιχεία ρητορικού ύφους του εγκωμιαστικού λόγου του Ξενοφώντα όπου κυριαρχούν οι αντιθέσεις σε σχήματα παραλληλισμού.

A. Να γράψετε από το κείμενο τρεις παράλληλες φράσεις ή προτάσεις που σχηματίζουν αντίθεση.

B. Αναλύοντας το περιεχόμενό τους να αναπτύξετε τις εντυπώσεις που δημιουργούν για το εγκωμιαζόμενο πρόσωπο οι αντιθέσεις που επισημάνετε.